

בש"פ 7374/15 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7374/15

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 29.10.2015, בעמ"ת 60751-10-15, שניתנה על-ידי כב' השופטת ז' בוסתן

בשם המבקש: עו"ד אילן מזרחי

בשם המשיבה: עו"ד רחלי זוארץ-לוי

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת ז' בוסתן), בעמ"ת 60751-10-15, מיום 29.10.2015, בגדרה התקבל עררה של המשיבה על החלטתו של בית משפט השלום בראשון לציון (כב' השופט א' באומגרט), במ"ת 53807-10-15, מיום 27.10.2015.

2. ביום 27.10.2015, הוגש כתב אישום נגד המבקש. לפי עובדות כתב האישום, בתחילת חודש ספטמבר 2015, או בסמוך לכך, בארבע הזדמנויות שונות, בימי שבת, בעוד הקטין ש.כ. (להלן: הקטין) טובל ערום במקווה "שבזי" שברחובות (להלן: המקווה), ניגש אליו המבקש, אשר היה אף הוא במקווה, ובעודו ערום, נגע עם ידיו בישבנו של הקטין. בתגובה לכך, ביקש הקטין מן המבקש לעזבו ולהתרחק ממנו. עוד מתואר בכתב האישום, כי ביום 3.10.2015, או במועד הסמוך לכך, הגיע הקטין פעם נוספת למקווה בשבת, ובעודו טובל במקווה, כשהוא ערום, נכנס המבקש לבריכה, ערום אף הוא, ונצמד לגבו של הקטין. המבקש תפס את הקטין בכתפיו וחיכך בכוח את איבר מינו בישבנו של הקטין. לאחר מכן, כך מתואר בכתב האישום, המבקש דחף את איבר מינו בין רגליו של הקטין וחיכך בהן, דבר שהסב לו כאב. הקטין הצליח להשתחרר מאחיזתו של המבקש ונמלט מהמקום. במעשיו המתוארים לעיל, הואשם המבקש ב-5 עבירות של מעשה מגונה בקטין מתחת לגיל 14, לפי סעיף 348(א), בנסיבות סעיף 345(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה להארכת מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בבקשתה, טענה המשיבה כי יש ברשותה "ראיות לכאורה" להוכחת אשמתו של המבקש, הכוללות, בין היתר, את תלונתו של הקטין באמצעות חוקר ילדים; עד ראיה אשר נכח במקום, באירוע המתואר ביום 3.10.2015 (להלן: עד הראיה); הוריו של הקטין המעידים על מצבו הנפשי של הקטין בעת חשיפת האירועים; והכחשתו של המבקש את המעשים המתוארים. בנסיבות אלה, סבורה המשיבה כי נגד המבקש קמה עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), וזאת, כיוון שהמבקש: "ביצע מעשים מגונים בקטין מתחת לגיל 14, מספר פעמים, במקום ציבורי ולאור יום, תוך שניצל את רצונו של הקטין לבצע מצווה ולטבול במקווה". עוד ציינה המשיבה בבקשתה, כי המבקש עמד לדין בגין ביצוע עבירת איומים בשנת 2012, הליך שהסתיים באי הרשעה. לעניין האפשרות לשחרר את המבקש לחלופת מעצר, טענה המשיבה, כי: "בנסיבות דגן אין בנמצא חלופה שיש בה כדי להבטיח את מטרות המעצר".

4. ביום 27.10.2015, ניתנה החלטתו של בית משפט השלום בראשון לציון (מפי כב' השופט א' באומגרט) בבקשת המשיבה לעצור של המבקש. בהתייחס לשאלת קיומן של ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של המבקש, ציין בית המשפט, כי "דומה שאכן קיימת התשתית הראייתית המספיקה לצורך הרשעה, ומאידך, אין להקל ראש באותם ספקות וקשיים שמעלה חוקר הילדים". בהמשך, קבע בית המשפט כי מסוכנותו של המבקש אכן מקימה עילת מעצר לפי חוק המעצרים, ואולם, לנוכח הבעייתיות המסוימת בתשתית הראייתית, הורה בית משפט השלום לשחרר את המבקש למעצר בית מלא, לאחר שהתרשם כי "החלופה המוצעת [...] מצויה בריחוק גיאוגרפי ניכר ממקום מגורי הקטין". בנוסף, קבע בית המשפט כי המבקש יחתום על התחייבות עצמית בסך ₪ 20,000; נדרשה ערבות צד ג' של כל ערב בסך ₪ 20,000, וזאת לאחר שבית המשפט מצא כי "מדובר בערבים ראויים", אשר אף ב"כ המשיבה "לא מצאה בהם דופי"; כמו כן, הורה בית המשפט על הפקדת ₪ 10,000 במזומן כתנאי לשחרורו של המבקש; בנוסף, נדרש המבקש להתייצב בתחנת המשטרה, שלוש פעמים בשבוע, לצורך חתימה. לאחר מתן החלטה, ביקשה המשיבה לעכב את ביצועה, ובית המשפט נענה לבקשת העיכוב עד ליום 29.10.2015.

5. ביום 29.10.2015, הגישה המשיבה ערר לבית המשפט המחוזי, ובו טענה כי "טעה בית משפט הנכבד קמא, בכך ששחרר את המשיב [המבקש] לאלתר וללא קבלת תסקיר מעצר לצורך בחינת רמת מסוכנותו של המשיב [המבקש], היתכנות שחרורו לחלופת מעצר, בחינת המפקחים המוצעים [...] וכן בחינת מקום חלופת המעצר

הקונקרטי והסיכון לקטינים המתגוררים בה ובסמיכות אליה". על כן, ביקשה המשיבה בעררה, להורות על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו, ולחילופין, לקיים דיון בפני בית משפט השלום, לבחינת האפשרות לשחררו לחלופת מעצר, לאחר קבלת תסקיר מעצר בעניינו של המבקש.

6. בהחלטתו מיום 29.10.2015, קיבל בית המשפט המחוזי את עררה של המשיבה. לעניין התשתית הראייתית, קבע בית המשפט, כי: "אין מחלוקת לשאלת קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר וגם אם קיימת חולשת מה בעוצמה בחקירתו של הקטין על ידי חוקר הנוער הרי שלפחות בשלב זה אין בכך להפחית מעצמת הראיות באופן המצדיק את שחרור המשיב [המבקש] לחלופת מעצר בטרם יבחן הוא עצמו על ידי שירות המבחן". בית המשפט המחוזי ציין, כי בנוסף לחקירתו של הקטין, קיימת גם הודעה של עד הראיה, התומכת בתשתית הראייתית. אשר למפקחים המוצעים, התרשם בית המשפט המחוזי, כי: "לא ניתן להקיש מתוך החקירות אם הם מבינים את המסוכנות הלכאורית העולה מהמעשים המיוחסים לו [למבקש] ואם ידעו לזהות את הסיכון". עוד קבע בית המשפט המחוזי, כי הימצאותם של שלושה קטינים, נכדיו של המבקש, במקום המוצע כחלופת מעצר, מצדיקה אף היא הזמנת תסקיר שירות מבחן בעניינו. לבסוף, קבע בית המשפט כי לאור העובדה שלא ניתן, בנסיבות המקרה דנן, לבחון את היתכנותה של חלופת המעצר המוצעת טרם שיינתן תסקיר מעצר מטעם שירות מבחן, יש לקבל את הערר ולעצור את המבקש עד להחלטה אחרת. בית המשפט הורה לשירות המבחן להכין תסקיר בעניינו של המבקש, שיוגש לבית משפט השלום בראשון לציון, תוך 3 שבועות מהיום בו יקבע מועד להמשך דיון.

הבקשה לרשות ערר ותגובת המשיבה לבקשה

7. ביום 1.11.2015, הגיש המבקש בקשה לרשות ערר, על החלטתו של בית המשפט המחוזי. הובהר בבקשה, כי המבקש הינו כבן 53, נעדר הרשעות קודמות, נשוי ואב ל-15 ילדים. לטענת המבקש, יש לקבל את בקשתו למתן רשות ערר, כיוון ש"המשך מעצרו מאחורי סורג ובריח גורמת לעוול ממשי ופוגעת בזכויותיו מעבר למידה הדרושה לצורך ההגנה על האינטרס שעה שייאלץ לשהות במעצר עוד ימים ארוכים (כחודש ימים) עד להכנת תסקיר המעצר וקביעת מועד לדיון בעניינו בבית משפט השלום".

8. המבקש מיקד את טענותיו בבקשה לרשות ערר, בקביעתו של בית המשפט המחוזי, לפיה בנסיבות המקרה דנן, לא ניתן לבחון שחרור לחלופת מעצר, מבלי שיוכן קודם לכן תסקיר מעצר בעניינו.

המבקש הפנה לפסיקתו של בית משפט זה, בה נקבע לשיטתו, כי הזמנת תסקיר מעצר איננה בגדר חובה בכל מקרה ומקרה, וכי ישנם מקרים בהם יכול בית המשפט להתרשם מן החלופה המוצעת, מבלי להידרש ל"גושפנקא" מטעם שירות המבחן. לטענת המבקש, בית משפט השלום יכול היה להתרשם מן החלופה המוצעת, והוא מצא אותה כחלופה ראויה, לנוכח העובדה כי אותה חלופה מרוחקת ריחוק גיאוגרפי ניכר ממקום מגוריו של הקטין. המבקש הפנה, לשם חיזוק טענתו, לדברי ב"כ המשיבה, אשר ציינה כי לא מצאה בחלופות המוצעות כל דופי.

עוד נטען על ידי המבקש, כי שגה בית המשפט המחוזי בקביעתו כי לא ניתן לעמוד על האופן בו תופסים המפקחים המוצעים את מסוכנותו הלכאורית של המבקש, באמצעות השאלות שהופנו אליהם על ידי בית משפט השלום. לדידו של המבקש, המפקחים מבינים את חומרת המעשים המיוחסים למבקש, את מסוכנותו, ואת אחריותם האישית כמפקחים עליו. על כן, שגה בית המשפט המחוזי משהתערב בקביעתו של בית משפט השלום, לעניין התאמתם

של המפקחים המוצעים.

9. לעניין הראיות לכאורה, ציין המבקש, כי הוא איננו חולק על קיומן, ואולם יש בפיו טענה הנוגעת לעוצמתן של הראיות, וביתר פירוט, מדובר בקושי בהערכת מהימנותו של הקטין; ובכרסום בגרסתו של עד הראיה, נוכח העובדה כי זה לא פנה מיידית למבקש או למשטרה. לשיטתו של המבקש, העוצמה המוחלטת של הראיות לכאורה בתיק זה, מחייבת לשקול ביתר שאת, את האפשרות לשחררו לחלופת מעצר. על כן, סבור המבקש כי יש להיעתר לבקשתו לרשות ערר, לקבל את עררו, ולהורות על שחרורו לחלופת המעצר, שנמצאה ראויה על ידי בית משפט השלום, בנוסף לתנאים מגבילים נוספים, ככל שימצא לנכון בית משפט זה להורות עליהם.

10. תגובתה של המשיבה הוגשה ביום 4.11.2015, ובמסגרתה התבקשתי לדחות את הבקשה על הסף, כיוון שהיא איננה מעוררת כל שאלה בעלת חשיבות משפטית או ציבורית רחבה, כאשר הבקשה עוסקת בעניינו הפרטי של המבקש, ונסיבותיו האישיות, לא מעלות, כך לטענת המשיבה, נסיבות מיוחדות, המצריכות התערבות של בית משפט זה ב"גלגול שלישי", משיקולי צדק.

כמו כן, סבורה המשיבה, כי יש לדחות את הבקשה גם לגופו של עניין. לעניין עוצמתן של הראיות לכאורה, הפנתה המשיבה לעדותו של עד הראיה, המחזקת את התשתית הראייתית, ומהווה ראיה עצמאית למעשיו של המבקש בנוסף לעדותו של המתלונן. לעניין התסקיר, נטען על ידי המשיבה כי בית משפט השלום "דילג" על השלב הראשון במסגרת המבחן הדו-שלבי, אשר נדרש לבחינת היתכנותה של חלופת מעצר. לפי המבחן הדו-שלבי, יש לבחון תחילה האם חלופת מעצר כלשהי תסכון, ברמה העקרונית, על מנת לאיין או להפיג את מסוכנותו של הנאשם הקונקרטי. לאחר מכן, יש לבחון את מידת התאמתן של חלופות מעצר מוצעות, בהתאם למכלול הנסיבות. בית משפט השלום בחן, אמנם, את המפקחים המוצעים ומצא כי הם ראויים, אולם הוא לא הקדים ובחן את מידת המסוכנות הנשקפת מן המבקש באופן כללי; כמו כן, נמנע בית משפט השלום מלדון בשאלה, האם המפקחים מודעים למסוכנותו של המבקש, והאם יש באפשרותם להציב לו את הגבולות המתאימים. המשיבה סבורה, כי המעשים המיוחדים למבקש, מעידים על קיומה של מסוכנות הנשקפת ממנו, דבר המצריך בחינה מעמיקה יותר על ידי שירות המבחן. דברים אלה נאמרים, ביתר שאת, נוכח הימצאותם של שלושה קטינים במקום שבו ממוקמת החלופה המוצעת על ידי המבקש. על כן, סבורה המשיבה כי יש לדחות את בקשת רשות הערר, ולהותיר את החלטת בית המשפט המחוזי על כנה.

דין והכרעה

11. דין הבקשה להידחות.

12. כלל ידוע הוא, כי בקשה לרשות לערור על החלטה ב"גלגול שלישי", תתקבל במקרים חריגים, בהם מתעוררת שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית או סוגיה ציבורית רחבת היקף וכבדת משקל, החורגת מנסיבותיהם הפרטניות של הצדדים להליך. כמו כן, ניתן לשקול מתן רשות לערור כאשר מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות את קבלת הבקשה, ובין היתר, כאשר קיים חשש לפגיעה שאיננה מידתית בזכויות הנאשם; קיומו של פגם מהותי בהחלטתו של בית המשפט קמא; או כאשר קיים חשש לעוול שנגרם לנאשם, היורד לשורש העניין (בש"פ 5773/15 נג'יבי נ' מדינת ישראל (26.8.2015); בש"פ 5098/15 הדנה נ' מדינת ישראל (19.8.2015); בש"פ 5154/15 שויחט נ' מדינת ישראל (9.8.2015)). במקרה דנן, אין מדובר בבקשה המעלה שאלה משפטית רחבת היקף אשר חורגת מנסיבותיהם האישיות

של הצדדים, וכן, לא מתקיימות נסיבות חריגות ומיוחדות המצדיקות היעדרות לבקשה זו.

13. אציין, למעלה מן הצורך, כי אין בידי לקבל את טענותיו של המבקש גם לגופו של עניין. תסקיר המעצר הינו בגדר "כלי עזר", המסייע לבית המשפט להעריך את רמת מסוכנותו של נאשם, ולבחון את טיבה ואופייה של חלופת המעצר המוצעת. אכן, מקום בו בית המשפט יכול להתרשם, על יסוד החומר המונח לפניו, כי ניתן לאשר את חלופת המעצר המוצעת - אין הכרח להזמין תסקיר מעצר (וראו בעניין זה את דברי השופט י' עמית, בבש"פ 27/15 יונס נ' מדינת ישראל (15.1.2015), וכן החלטתי בבש"פ 7428/15 מחניהא נ' מדינת ישראל (4.11.2015)). ואולם, אני סבור, כי בנסיבות מקרה זה צדק בית המשפט המחוזי בקביעתו כי קיים קושי להעריך את מידת מסוכנותו של המבקש ואת מוכנותם של המפקחים המוצעים לעמוד במשימת הפיקוח, מבלי שהדברים יבחנו תחילה על ידי שירות המבחן. על כן, הגעתי לידי מסקנה כי לא נפל פגם בהחלטתו של בית המשפט, להאריך את מעצרו של המבקש, עד לקבלת תסקיר מעצר בעניינו.

14. עם זאת, ומאחר שהמבקש נתון במעצר מיום 19.10.2015, אני סבור כי יש לעשות מאמץ ולהקדים את הדיון בבית משפט השלום, בנושא המעצר, דבר שיצריך, מן הסתם, טיפול מזורז יותר בהכנת תסקיר המעצר בעניינו של המבקש.

אכיר תודה לשירות המבחן אם ניתן יהיה להשלים את הכנתו של תסקיר המעצר בתוך שבועיים ימים, היינו, עד ליום 19.11.2015. ככל שהדבר יעשה עד למועד זה, יש לקבוע מועד קרוב לדיון בשאלת המעצר בבית משפט השלום בראשון לציון.

15. בכפוף לאמור בפסקה 14 לעיל, הבקשה לרשות ערר נדחית בזאת.

ניתנה היום, כ"ג בחשוון התשע"ו (5.11.2015).

שׁוֹפֵט